

MAGYAR KÉMIKUSOK LAPJA

2016. évi 71. évfolyamának

névmutatója

Szerkesztőbizottság:

ANTUS SÁNDOR
BECK MIHÁLY
BIACS PÉTER
BUZÁS ILONA
HANCSÓK JENŐ
JANÁKY CSABA
JUHÁSZ JENŐNÉ
KALÁSZ HUBA
KEGLEVICH GYÖRGY
KOVÁCS ATTILA
KÖRTVÉLYESI ZSOLT
KÖRTVÉLYESSY GYULA
LIPTAY GYÖRGY
MIZSEY PÉTER
MÜLLER TIBOR
NEMES ANDRÁS
RÁCZ LÁSZLÓ
SZABÓ ILONA
SZÉPVÖLGYI JÁNOS (a Szerkesztőbizottság elnöke)
TÖMPE PÉTER
ZÉKÁNY ANDRÁS

Felelős szerkesztő:

KISS TAMÁS

Olvasszerkesztő:

SILBERER VERA

Tervezőszerkesztő:

HORVÁTH IMRE

Szerkesztők:

ANDROSITS BEÁTA
BANAI ENDRE
JANÁKY CSABA
LENTE GÁBOR
NAGY GÁBOR
PAP JÓZSEF SÁNDOR
ZÉKÁNY ANDRÁS

Szerkesztőségi titkár:

SÜLI ERIKA

Kiadja a Magyar Kémikusok Egyesülete
1015 Budapest, Hattyú u. 16. 2/8.

Felelős kiadó:

ANDROSITS BEÁTA ügyvezető igazgató

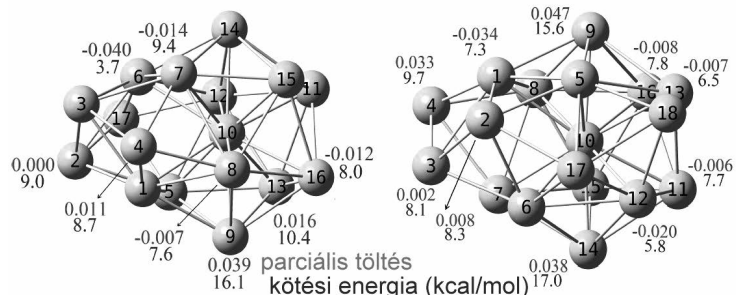
A Magyar Kémikusok Lapja
a Magyar Kémikusok Egyesületének – a MTESZ tagjának –
folyóirata és hivatalos lapja
A MAGYAR VEGYIPAR VÁLLALATAINAK
TÁMOGATÁSÁVAL

A
 Agócs Attila: A pécsi karotinoidkémiai kutatások napjainkban (*Bruckner-termi előadások*).....50

B
 Bagi Péter: P-Aszimmetriacentrumot tartalmazó vegyületek rezolválása és hasznosítása ligandumként (*Bruckner-termi előadások*).....83
 Bakó Péter – Rapi Zsolt – Keglevich György: Monoszacharid-alapú koroná-
 éterek mint enantioszelektív katalizátorok (*Hazai kutatóműhelyek*)...87
 Bakos József, lásd Farkas Gergely.....152
 Balázs Katalin: Nem mind arany, ami fénylik. A Fémek témakör taní-
 tása kooperatív és egyéb technikák alkalmazásával (*Módszertani törek-
 vések a kémiatanítás megújítására*).....347
 Balogh Tímea, lásd Herczeg Mihály.....146
 Barkács Katalin, lásd Gombos Erzsébet.....113
 Bartók Mihály, lásd Szöllősi György.....178
 Bizottságok beszámoló (MKE Küldöttközgyűlés – 2016).....223
 Borbás Anikó, lásd Herczeg Mihály.....146
 Bordácsné Bocz Katalin: Az egészségátállítás korszerű módszerei (*Bruckner-
 termi előadások*).....186
 Boros László: Hőmérsékletmérés (*Filatéliai kalandozások*).....23
 Boros László: Radiokarbonos kormeghatározás (*Filatéliai kalandozá-
 sok*).....97
 Boros László: Gázvilágítás (*Filatéliai kalandozások*).....167
 Boros László: Alkímia. A kezdetek (*Filatéliai kalandozások*).....244
 Boros László: Alkímia. „Új idők” (*Filatéliai kalandozások*).....245
 Boros László: Kozmikus sugárzás (*Filatéliai kalandozások*).....287
 Braun Tibor: Kémiai kutatás fogadásból. Aerogélek és légiesen ultra-
 könnyű (luk) aerogél-szerkezetek.....4
 Braun Tibor: Cserenkov-sugárzás. Egy nukleáris kémiai eponíma vi-
 szontagságos keletkezése és sokat ígérő jövője.....90
 Braun Tibor: Néhány meglepő kémiai törekvés a táplálkozásban.....157
 Braun Tibor: Aiszkhüloszi érzelmek nyomán a kémiában. Vendéglátó-
 vendég és börtön-rab szupramolekuláris kapcsolatok.....189
 Braun Tibor: Ötzi, a jégember, ötezer éves ősrünk utolsó vacsorája. Neo-
 litikumi gasztrokémiai nyomozás.....312
 Budai Iván: A magyar vegyipar teljesítményéről és perspektíváiról.....53

CS
 Csupor Dezső, lásd Szendrei Kálmán.....36
 Csupor Dezső: Egy balul végződött gyógyszerkipróbálás margójára...96
 Csupor Dezső: Természetes antibiotikumok (*Ködpiszkáló*).....372

D
 Dávid Ágnes: Nemcsak tanítani, hanem élményt adni, kedvet csiholni,
 kitartásra és kritikai szemléletre, önismeretre nevelni (*Könyvismertetés:
 Szalay Luca (szerk): A kémiatanítás módszertana (Módszertani törek-
 vések a kémiatanítás megújítására)*).....361
 Dobóné Tarai Éva – Sarka Lajos – Tóth Zoltán: Új lehetőségek a tanórai kí-
 sérletezésben (*Módszertani törekvések a kémiatanítás megújítására*)...353
 Dobóné Tarai Éva: Kutatási eredményekre épülő kémiaoktatás (*Könyv-
 ismertetés: Tóth Zoltán: Korszerű kémia tantárgy-pedagógia. Híd a pe-
 dagógiai kutatás és a kémiaoktatás között (Módszertani törekvések a
 kémiatanítás megújítására)*).....362
 Domány György: A cariprazine felfedezése (kémiai változat) (*Bruckner-
 termi előadások*).....261

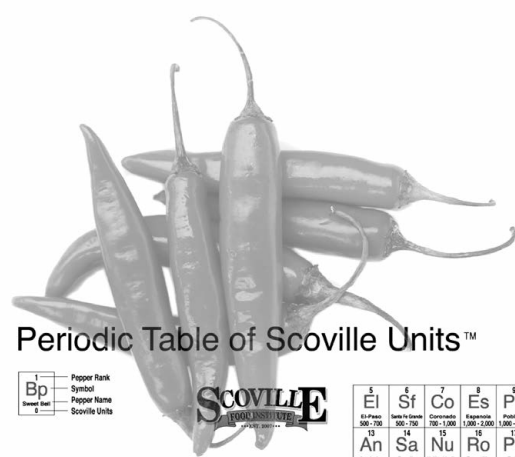
É
 Éles János – Túrós György: Áramlások kémia (*Könyvismertetés*).....60

F
 Farkas Gergely – Bakos József: Nagy hatékonyságú enantioszelektív ka-
 talizátorrendszerek fejlesztése (*Hazai kutatóműhelyek*).....152
 Fekete Ilona, lásd Heltai György.....117
 Felföldi Tamás, lásd Gombos Erzsébet.....113
 Flórán Károly, lásd Heltai György.....117
 Fogarasi József, lásd Riedel Miklós.....30
 Főző Attila László: Mobilkészülékek a kémiaoktatásban (*Módszertani tö-
 rekvések a kémiatanítás megújítására*).....358
 Frank Éva – Wölfling János – Schneider Gyula: Új vegyületek, új hatások.
 Sztteroidkémiai kutatások Szegeden (*Hazai kutatóműhelyek*).....124
 Furtenbacher Tibor, lásd Tóth Gergely.....277
 Fülöp Ferenc: Megjelent A gyógyszerkutatás műszeres módszerei című, a Ma-
 gyar Kémikusok Egyesülete által kiadott könyv (*Könyvismertetés*)...89

G
 Gergely Sziilveszter: A sárkány és a spektrumok – fejtörők az infravörös
 spektroszkópia világából (*Bruckner-termi előadások*).....182
 Gombos Erzsébet – Barkács Katalin – Felföldi Tamás – Vértes Csaba – Zá-
 ray Gyula: Ferrát-technológia alkalmazása biológiailag tisztított, kom-
 munális szennyvizek utókezelésére.....113
 Gruiz Katalin: A környezetmenedzsment mérnöki eszköztára. Környe-
 zettoxikológia (*Könyvismertetés*).....8

GY
 Győri Zoltán, lásd Heltai György.....117
 Gyurcsik Béla: A sejtek DNS-javitó mechanizmusainak molekuláris szin-
 tű magyarázatával kapcsolatos kutatások érdemelték ki a kémiai Nobel-
 díjat 2015-ben.....34

H
 Halász Gábor, lásd Heltai György.....117
 Hannus István: A kémia volt az élete. In memoriam Árus Dávid (1983–
 2015).....26
 Hannus István: Kémikusok, akik 1956-ban hagyták el Magyarorszá-
 got.....319
 Hannus István: Elhunyt Fejes Pál (1931–2016).....387

Periodic Table of Scoville Units™

1 Bp Bitter Rank 0	2 Cy Cayenne 1-500	3 Pe Pepper 100-500	4 Mu Mustard 1,000-2,000	5 El El-Paso 500-700	6 Sf Santitas 800-1,000	7 Co Cayenne 1,000-2,000	8 Es Eschscholtz 1,000-2,000	9 Po Poblano 1,000-2,000	10 An Ancho 1,000-2,000
11 Mu Mustard 1,000-2,000	12 Pa Papa 1,000-2,000	13 Gu Guajillo 2,000-3,000	14 Ja Jalapeno 2,000-3,000	15 Cp Cayenne 3,000-4,000	16 Hw Habanero 4,000-5,000	17 Py Piquillo 5,000-6,000	18 Hi Habanero 6,000-7,000	19 Se Serrano 7,000-8,000	20 Ma Mancos 8,000-9,000
21 Sh Shimla 9,000-10,000	22 Da Dorset 10,000-11,000	23 Jo Jalisco 11,000-12,000	24 Aj Aji 12,000-13,000	25 Ta Tabasco 13,000-14,000	26 Ca Cayenne 14,000-15,000	27 Sk Serrano 15,000-16,000	28 Sc Santitas 16,000-17,000	29 Pq Piquillo 17,000-18,000	30 Ya Yucatan 18,000-19,000
31 Hm Habanero 19,000-20,000	32 Ci Cayenne 20,000-21,000	33 Th Tabasco 21,000-22,000	34 Tb Tabasco 22,000-23,000	35 Ba Balsam 23,000-24,000	36 Cc Cayenne 24,000-25,000	37 Ku Kubany 25,000-26,000	38 Jh Jalapeno 26,000-27,000	39 Be Balsam 27,000-28,000	40 Te Tabasco 28,000-29,000
41 Dt Dorset 29,000-30,000	42 Fa Fajita 30,000-31,000	43 Oh Ole 31,000-32,000	44 Sb Santitas 32,000-33,000	45 Ch Cayenne 33,000-34,000	46 Rs Rosa 34,000-35,000	47 Bj Balsam 35,000-36,000	48 Pi Piquillo 36,000-37,000	49 Ja Jalapeno 37,000-38,000	50 Ya Yucatan 38,000-39,000

Heltai György – Flórián Károly – Győri Zoltán – Fekete Ilona – Halász Gábor – Kovács Katalin – Takács Anita – Horváth Márk: Nehézfém-szenyvezés környezeti mobilitásának becslése a talaj/légkör/víz/üledék rendszerben.....117

Herczeg Mihály – Molnár Nikolett – Balogh Tímea – Mező Erika – Borbás Anikó: Multivalens ramnobiozid-származékok szintézise és lektinnel való kölcsönhatásuk vizsgálata (Zemplén Géza-díj).....146

Horváth Anna, lásd Sveiczter Ákos.....41

Horváth Dezső: Neutrínóoszilláció és neutrínótömeg. Fizikai Nobel-díj, 2015.....38

Horváth Márk, lásd Heltai György.....117

Huszthy Péter, lásd Keglevich György.....100

I

Inzelt György: Than Károly és a szerves kémia. Gondolatok egy 2015 őszen megjelent könyv kapcsán (Könyvismertetés).....58

J

A Gamboa-Winkler-díj 2015. évi kitüntetettje: Joó Ferenc.....258

K

Kaizer József, lásd Lakk-Bogáth Dóra.....122

Kállay Mihály, lásd Kubinyi Miklós.....386

Kapitány János Sándor: Vele vagy nélküle? A nehézipar előnyei és hátrányai. Beszélgetés Gajdosné Szabó Márta kémiantanárral.....127

Kápolnai Zsombor – Vidéki Imre: A gyógyszeripar kutatás-fejlesztésben vezető vállalatának feldolgozóiparon belüli jelentősége.....194

Karger-Kocsis József: Multifunkciós polimerek és kompozitjaik. A Diels-Alder-reakció szerepe (Bruckner-termi előadások).....49

Keglevich György, lásd Bakó Péter.....87

Keglevich György – Huszthy Péter – Tőke László: Búcsú Szántay Csabától.....100

Keglevich György: Írások kemofóbia ellen (Könyvismertetés: Braun Tibor: A Nobel-díjra érdemes taxisofőr).....162

Kelemen Zsolt – Nyulászi László: Karbének szerepe molekulák reaktivitásának megváltoztatásában: előállítás, szerkezet – molekulahangolás (Bruckner-termi előadások).....235

Kiss Tamás: Kiváló tanítványaim voltak. Beszélgetés Hargittai Magdolna professzor asszonnyal, az MTA rendes tagjával.....110

Kiss Tamás: Mindig igyekeztem csapatban dolgozni. Beszélgetés Simonné Sarkadi Livia professzor asszonnyal, az MKE elnökével.....142

Kiss Tivadar, lásd Z. Orosz Gábor.....342

Kovács Katalin, lásd Heltai György.....117

Kovács Lajos: Arzén – újratöltve.....74

Kovács Lajos: Egy ember élete Carl Djerassi (1923–2015).....374

Kövér Katalin: Antropikus tudatosság (Könyvismertetés).....237

Közhasznúsági jelentés (MKE Küldöttközgyűlés – 2016).....216

Kubinyi Miklós – Kállay Mihály – Záray Gyula – Mihucz Viktor Gábor: Búcsú Billes Ferenctől.....386

Kutasi Csaba: Lakatosné Győri Katalin (1953–2016).....205

L

Lakk-Bogáth Dóra – Szávuly Miklós István – Speier Gábor – Kaizer József: Nem-hem-típusú oxidáz és oxigenáz enzimek szintetikus modelljei: szerkezet, reaktivitás, katalízis (Bruckner-termi előadások).....122

Lente Gábor: Ezésez Géza, avagy Dévényi (Deutsch) Tibor (Híresek és kémikusok).....10

Lente Gábor: Vegyészletelek.....24, 64, 98, 132, 168, 200, 246,288, 324, 388

Lente Gábor: Kurt Vonnegut (Híresek és kémikusok).....130

Lente Gábor: C'est la vie. A 2015-ös IgNobel-díjakról.....282

Liptay György: Várhelyi Csaba (1925–2015).....26

Ludányi Lajos: A jó tanár (is) holtig tanul (Könyvismertetés: Bohdanezky Lászlóné, Sarka Lajos és Tóth Zoltán: Kémiantanórok szakmódszertani továbbképzése) (Módszertani törekvések a kémiantanítás megújítására).....363

M

Magyarfalvi Gábor: A jubileumi Mengyelejev Kémiai Diákolimpia...6/b3

Maróti Péter, lásd Zsigmond Ágnes.....279

Mernyák Erzsébet: Szelektív antitumor hatású ösztromszármazékok szintézise (Zemplén Géza-díj).....145

Mező Erika, lásd Herczeg Mihály.....146

Ménes András: A biokémiától az orvosi Nobel-díjig. Harminc éve hunyt el Szent-Györgyi Albert.....322

Mihucz Viktor Gábor, lásd Kubinyi Miklós.....386

Molnár Nikolett, lásd Herczeg Mihály.....146

N

Nagy Tibor: Katona Tamás (1962–2016).....326

Nagy Veronika: Karotinoidok szénhidrátszármazékainak előállítása (Bruckner-termi előadások).....81

Németh László: Rabó Gyula (Jule A. Rabo) (1924–2016).....	239
Németh Veronika, lásd Z. Orosz Gábor.....	342

NY

Nyulászi László, lásd Kelemen Zsolt.....	235
--	-----

Ö, Ó

Ötvös Sándor Balázs: Áramlások módszerekkel új kémiai terek irányába: szelektív és hatékony szintézisek (<i>Bruckner-termi előadások</i>).....	185
Órfi László: Kinázgátló kismolekulák fejlesztése (<i>Bruckner-termi előadások</i>).....	229

P

Pálinkó István: Az Irinyi János Középfiskolai Kémiaverseny döntője...202	
Pálinkó István: Főtitkári beszámoló (<i>MKE Küldöttközgyűlés – 2016</i>)...210	
Patkós András: Egy klasszikus tökéletességű természettörvény centenáriuma.....	62
Próder István: Magyar vonatkozású kémia- és vegyipartörténeti évfordulók.....	15

R

Rácz László: Motorhajtóanyagok és adalékaik (<i>Könyvismertetés</i>).....	8
Rácz László: Szekér Gyula (1925–2015).....	101
Radnóti Katalin: Megemlékezés Hevesy György halálának 50. évfordulójáról.....	385
Rapi Zsolt, lásd Bakó Péter.....	87
Riedel Miklós – Fogarasi József: 12. Grand Prix Chimique.....	30
Riedel Miklós: Rátz Tanár Úr Életműdíj, 2015.....	2/b3
Riedel Miklós: Görgey Artúr, a vegyész-tábornok.....	380
Rózsahegyi Márta: Búcsú Dr. Balázs Lórántnétől (1954–2015).....	292

S

Sarka Lajos, lásd Dobóné Tarai Éva.....	353
Schneider Gyula, lásd Frank Éva.....	124
Silberer Vera: „Háza felépült”.....	12
Silberer Vera: Veszély és kockázat. Beszélgetés Gruiz Katalinnal (<i>Hazai kutatóműhelyek</i>).....	84
Silberer Vera: Ipari és kulturális örökség. A MOM Kulturális Központ...197	
Silberer Vera: Lombik és számítógép. Beszélgetés Skodáné Földes Rita professzorral (<i>Hazai kutatóműhelyek</i>).....	227
Silberer Vera: Tudósok, házak és egy építész.....	241
Silberer Vera: Nem mehet ki a divatból. Beszélgetés Novák Béla professzorral (<i>Hazai kutatóműhelyek</i>).....	263
Silberer Vera: A szilikon polihisztor. Beszélgetés Nagy József professzorral (<i>Hazai kutatóműhelyek</i>).....	298
Simoné Dr. Sarkadi Livia: Jegyzőkönyv a Magyar Kémikusok Egyesülete 2016. május 27-i Küldöttközgyűléséről (<i>MKE Küldöttközgyűlés – 2016</i>).....	213
Speier Gábor, lásd Lakk-Bogáth Dóra.....	122
Sveiczter Ákos – Horváth Anna: A hasadó élesztőgomba sejtciklusa. Méresek mikroszkópos filmekben, matematikai modellezés, filogenetika (<i>Hazai kutatóműhelyek</i>).....	41

SZ

Szakonyi Zsolt: Monoterpénvázis 3-amino-1,2-diolok sztereoselektív előállítása, átalakításai és alkalmazásai.....	3
---	---

Szalay Luca: A kutatásalapú tanulás esete a magyar valósággal (<i>Módszertani törekvések a kémiatanítás megújítására</i>).....	338
Szalay Luca – Tóth Zoltán: Hagyományos tanulókísérletek kutatásalapú átalakítása – egy pedagógiai kísérlet hatásvizsgálata (<i>Módszertani törekvések a kémiatanítás megújítására</i>).....	366
ifj. Szántay Csaba: Milyen a „jó kutató”? – a modern gyógyszeripar elvárásainak nézőpontjából. <i>Első rész</i>	266
ifj. Szántay Csaba: Milyen a „jó kutató”? – a modern gyógyszeripar elvárásainak nézőpontjából. <i>Második rész</i>	301
Szavuly Miklós István, lásd Lakk-Bogáth Dóra.....	122
Szendrei Kálmán – Csupor Dezső: Megosztott Nobel-díj két természetes eredetű gyógyszermolekula felfedezéséért.....	36
Szóllósi György – Bartók Mihály: Enantioszelektív hidrogénezések módosított fémkatalizátorokon (<i>Hazai kutatóműhelyek</i>).....	178

T

Takács Anita, lásd Heltai György.....	117
Takács Attila: Palládium-katalizált aminokarbonilezési reakciók (<i>Bruckner-termi előadások</i>).....	150
Tarczay György: Négy ezüst, egy vastaps.....	293
Tóth Gergely – Furtenbacher Tibor – Turányi Tamás: 2013 és 2015 között végzett kémia BSC-, vegyész MSc- és kémia PhD-hallgatóink továbbtanulási és elhelyezkedési szokásai.....	277
Tóth Zoltán: A tanulók kémiai gondolkodásának néhány jellemzője (<i>Módszertani törekvések a kémiatanítás megújítására</i>).....	334
Tóth Zoltán, lásd Dobóné Tarai Éva.....	353
Tóth Zoltán, lásd Szalay Luca.....	366
Tőke László: lásd Keglevich György.....	100
Tömpe Péter: Ritka „Than-emlékek” tűntek fel egy művészeti aukción.....	332
Tömpe Péter: Könyvajánló (<i>Összefoglaló tanulmányok a fémek elektrokémiai leválasztásáról</i>).....	387
Turányi Tamás, lásd Tóth Gergely.....	277
Túrós György, lásd Éles János.....	60

V

Venetianer Pál: „Alkotmányos” mezőgazdasági biotechnológia.....	155
Vértes Csaba, lásd Gombos Erzsébet.....	113
Vidéki Imre, lásd Kápolnai Zsombor.....	194
Villányi Attila: 12. Nemzetközi Junior Természettudományi Diákolimpia.....	67

W

Wölfling János, lásd Frank Éva.....	124
-------------------------------------	-----

Z

Záray Gyula, lásd Gombos Erzsébet.....	113
Záray Gyula, lásd Kubinyi Miklós.....	386
Ziegler Ildikó: Billes Ferenc (1934–2016).....	240
Z. Orosz Gábor – Kiss Tivadar – Németh Veronika: Projekt módszer a kémia-oktatásban (<i>Módszertani törekvések a kémiatanítás megújítására</i>)...342	

ZS

Zsigmondi Ágnes – Maróti Péter: Gördülékeny átmenet a mesterképzésből a doktori képzésbe	279
--	-----